

Sygn. akt II Ka 612/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 października 2020r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Jaszczuk
Protokolant:	stażysta Beata Wilkowska

przy udziale prokuratora Leszka Wójcika

po rozpoznaniu w dniu 26 października 2020 r.

sprawy **N. Ł.**

oskarżonego z art. 286 § 1 k.k., art. 244 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Garwolinie

z dnia 13 sierpnia 2020 r. sygn. akt II K 221/20

I. wyrok utrzymuje w mocy;

II. zasądza od N. Ł. na rzecz Skarbu Państwa 800 złotych tytułem opłaty za II instancję.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II Ka 612/20
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:		
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Garwolinie z dnia 13 sierpnia 2020 r., sygn. II K 221/20

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
----		-----	-----	-----	-----
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
-----	-----	-----	-----	-----	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
-----	-----	-----

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz

niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwiążle o powodach nieuwzględnienia dowodu
-----	-----	-----

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
1.	- błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, polegający na ustaleniu, że uprzednia karalność oskarżonego stanowi taką okoliczność obciążającą, która uniemożliwia wymierzenie oskarżonemu kary łagodniejszego rodzaju za czyn opisany w pkt I aktu oskarżenia, bez uwzględnienia okoliczności, iż oskarżony nigdy wcześniej nie był karany za przestępstwa przeciwko mieniu i w dostatecznym nieuwzględnieniu okoliczności popełnienia przez oskarżonego przestępstwa oszustwa w zakresie kwoty, na utratę której naraził pokrzywdzoną, jak i okoliczności związanych z zachowaniem się oskarżonego po dokonaniu czynu, a dotyczących naprawienia szkody i przeproszenia pokrzywdzonej, co z kolei skutkowało błędnym ustaleniem, że czyn oskarżonego stanowi wypadek mniejszej wagi opisany w art. 286 § 3 kk;	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny

<p>Związłe o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>	
<p>W pierwszej kolejności zaznaczyć należy, iż obrońca we wniesionej apelacji błędnie określił zakres zaskarżenia, zaskarżając wyrok „w całości”, mimo tego, iż nie kwestionował winy oskarżonego w zakresie czynów z pkt II i III aktu oskarżenia. Wniesiona apelacja dotyczyła dwóch kwestii. Po pierwsze - uznania czynu z pkt I aktu oskarżenia za wypadek mniejszej wagi z art. 286 § 3 kk (naturalną konsekwencją byłoby łagodniejsze zagrożenie ustawowe) – zarzut z pkt 1. Po drugie zaś - rażącej niewspółmierności kar jednostkowych, tj. za czyn oskarżonego z pkt I a/o (art. 286 § 1 kk oraz za czyny z art. 244 kk (pkt II i III a/o), popełnione w warunkach ciągu przestępstw – zarzut z pkt 2. Naturalną konsekwencją powyższego, w ocenie obrońcy, powinno być łagodniejsze rozstrzygnięcie o represji karnej wymierzonej oskarżonemu N. Ł. w związku z niniejszym skazaniem.</p> <p>Przechodząc do meritum, w ocenie Sądu Okręgowego, argumenty obrońcy były niewystarczające, aby uznać czyn oskarżonego przypisany mu w pkt 1 zaskarżonego wyroku za wypadek mniejszej wagi z art. 286 § 3 kk. Sąd Rejonowy dokonał w tym względzie prawidłowych ustaleń faktycznych, prawidłowo kwalifikując ten czyn jako typ podstawowy przestępstwa oszustwa z art. 286 § 1 kk. Jak wprost orzekł Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 26 lipca 2006 r., sygn. III KK wypadek mniejszej wagi nie jest określony tylko wartością mienia, do rozporządzenia</p>	

którego sprawca przestępstwa z art. 286 § 1 kk swoim działaniem wypełniającym dyspozycję tego przepisu zmierzał, ale zespołem okoliczności podmiotowych i przedmiotowych popełnionego czynu (OSNwSK 2006 nr 1, poz. 1482, Legalis Numer 111738). Stosunkowo niewielka kwota korzyści majątkowej uzyskana w wyniku oszustwa nie jest zatem jedynym i przesądzającym kryterium, implikującym uznanie danego oszustwa za typ uprzywilejowany z art. 286 § 3 kpk. Określając znamiona przestępstwa oszustwa z art. 286 § 1 kk ustawodawca nie posłużył się podziałem na przestępstwa i wykroczenia w zależności od wysokości szkody – ¼ kwoty minimalnego wynagrodzenia, tak jak uczynił to w odniesieniu do kradzieży i zniszczenia mienia (art. 119 § 1 kw i art. 124 § 1 kw). W niniejszej sprawie zwrócić należało uwagę, iż suma nominalna jaką uzyskał oskarżony od pokrzywdzonej M. C., tj. 2.500 zł, znacznie przekraczała minimalne, miesięczne wynagrodzenie za pracę w 2019 r. – 2.250 zł brutto, a zatem 1.673,78 zł netto (Rozporządzenie Rady z dnia 11 września 2018 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2019 r., Dz. U. z 2018 r., poz. 1794), na które wiele osób musi ciężko zapracować, wykonując uciążliwe prace fizyczne i z którego to utrzymuje się wiele rodzin i gospodarstw domowych. Wysokość sumy nominalnej, jakiej dotyczył czyn z pkt I a/ o, akurat w tej konkretnej sprawie, nie mogła zostać oceniona abstrakcyjnie, albowiem oskarżony dokonane zdawał sobie sprawę kim jest pokrzywdzona – osobą

bezrobotną, która spotyka się z nim w odpowiedzi na ofertę pracy. Z korespondencji sms-owej prowadzonej między stronami jednoznacznie wynika, że oskarżony doskonale zdawał sobie sprawę z sytuacji materialnej, w jakiej znajduje się pokrzywdzona („mam długi i kredyt na mieszkanie”, k. 52). Wbrew temu co wskazał obrońca w treści zarzutu, w przedmiotowej sprawie nie mogło być mowy o narażeniu pokrzywdzonej na utratę kwoty wskazanej w akcie oskarżenia. W wyniku działania oskarżonego doszło nie „do narażenia”, lecz do rozporządzenia tą kwotą przez pokrzywdzoną na rzecz oskarżonego w wyniku jego oszukańczego działania. Czyn oskarżonego miał miejsce w dniu 22 października 2019 r., zaś do zwrotu kwoty doszło 11 grudnia 2019 r. (k. 158, potwierdzenie przelewu), już po tym, kiedy sprawa trafiła na Policję, po przesłuchaniu oskarżonego przez funkcjonariusza na Komendzie (k. 85) i przez prokuratora (k. 138) , po zastosowaniu wobec niego środków zapobiegawczych w postaci dozoru Policji i poręczenia majątkowego. Obrońca pokreślił we wniesionej apelacji fakt zwrotu pieniędzy i przeproszenia pokrzywdzonej, aczkolwiek przemilczał powyższy kontekst sytuacyjny, zachowanie oskarżonego po zdarzeniu polegające na unikaniu kontaktu z pokrzywdzoną, chronologiczną sekwencję wydarzeń i okoliczności w jakich do tego doszło. W orzecznictwie wskazuje się także, iż o przyjęciu wypadku mniejszej wagi decydują przedmiotowe i podmiotowe znamiona czynu. Wśród znamion strony przedmiotowej istotne znaczenie mają w szczególności: rodzaj dobra, w które godzi przestępstwo, zachowanie się i

sposób działania sprawcy, użyte środki, charakter i rozmiar szkody wyrządzonej lub grożącej dobru chronionemu prawem, czas, miejsce i inne okoliczności popełnienia czynu oraz odczucie szkody przez pokrzywdzonego. Dla elementów strony podmiotowej istotne są: stopień zawinienia (niezwykle ważne są z jednej strony odcienie umyślności - premedytacja, dokładność w przygotowywaniu przestępstwa, upór w dążeniu do osiągnięcia przestępnego celu, a z drugiej strony - przypadkowość, wpływ innej osoby, obawa przed skutkami odmowy działania itp.) oraz motywy i cel działania sprawcy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 29 stycznia 2018 r., sygn. II AKa 147/17, LEX nr 2469972). Rozważenie wszystkich wskazanych powyżej okoliczności przemawiało na niekorzyść oskarżonego. Stopień zawinienia oskarżonego był wysoki, nic go nie umniejszało, zaś sposób i cel działania, wprowadzenia pokrzywdzonej w błąd co do zamiaru jej zatrudnienia, obciążały oskarżonego w dużo wyższym stopniu niż np. sprawców innych oszustw kwalifikowanych z art. 286 § 1 kk, którzy wprowadzili pokrzywdzonych w błąd co do swoich możliwości płatniczych, czy też wydania zakupionych za pośrednictwem Internetu przedmiotów. Na zakończenie dodać jedynie można, iż o ile bezspornym pozostaje, iż do współzycia między oskarżonym, a pokrzywdzoną doszło dobrowolnie, obie strony tego chciały, o tyle wytworzenie przez oskarżonego w wyniku powyższego stosunku klimatu zaufania stanowiło jeden z elementów prowadzenia pokrzywdzonej w błąd. Wyzyskanie błędu, a więc mylnego wyobrażenia o rzeczywistości ma

miejsce wówczas, gdy zostanie ustalone, że w chwili podjęcia zachowania przez sprawcę osoba pokrzywdzona mylnie oceniała wycinek rzeczywistości mający wpływ na jej decyzję woli w kwestii rozporządzenia, a sprawca czynił z tego użytek. Niezdolność do należytej oceny przedsiębranego działania to brak możliwości racjonalnej oceny decyzji, które pokrzywdzona osoba podejmuje. Źródło tej niezdolności jest obojętne. Również sam sprawca może spowodować tę niezdolność, a następnie ją wykorzystać (szerzej na ten temat zob. T. Oczkowski, Oszustwo jako przestępstwo majątkowe i gospodarcze, Kraków 2004, s. 60 i n.).Bezkrytyczność i łatwowierność pokrzywdzonego także nie wyłącza odpowiedzialności karnej za oszustwo, dla oceny karnej istotne jest tylko to, czy wprowadzenie w błąd stało się przyczyną niekorzystnego rozporządzenia mieniem (T. Oczkowski, w: SPK, t. 9, 2015, s. 135; wyr. SA w Warszawie z 20.1.2020 r., II AKa 159/19, Legalis, czy też wyr. SA w Warszawie 20.12.2018 r., II AKa 420/18, Legalis). Wszystkie powyższe rozważania prowadziły do nieopartego wniosku, iż Sąd Rejonowy prawidłowo zakwalifikował czyn oskarżonego z pkt I aktu oskarżenia jako typ podstawowy oszustwa z at. 286 § 1 kk.

Wniosek

- o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przyjęcie, iż czyn oskarżonego N. Ł. opisany w pkt I aktu oskarżenia stanowi przypadek mniejszej wagi i na podstawie art. 286 § 3 kk wymierzenie kary ograniczenia

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

wolności, oraz zawieszenie kary pozbawienia wolności za czyny opisane w art. 244 kk;		
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
Bezzasadność zarzutu warunkowała bezzasadność wniosku.		
Lp.	Zarzut	
2.	- rażąca niewspółmierność kary pozbawienia wolności, wymierzonej przez Sąd za czyn z art. 286 § 1 kk oraz za czyny z art. 244 kk, a w szczególności wymierzenie tej kary bez warunkowego zawieszenia jej wykonania w sytuacji niskiej wartości dotyczącej niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez pokrzywdzoną, naprawienia szkody w całości przez oskarżonego oraz przeproszenia pokrzywdzonej przez oskarżonego za swoje nieodpowiedzialne zachowanie, a nadto w sytuacji, gdy oskarżony posiada na utrzymaniu dwoje dzieci oraz niepracującą żonę oraz nigdy nie był karany za przestępstwa przeciwko mieniu;	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
Rażąca niewspółmierność ma miejsce nie w przypadku jakiegokolwiek dysproporcji przy wymiarze kary, ale tylko wówczas, gdy pomiędzy karą wymierzoną a karą, jaka powinna zostać orzeczona w następstwie prawidłowego zastosowania dyrektyw jej wymiaru, istnieje taka dysproporcja, że kara wymierzona nie daje się		

wręcz zaakceptować. W ocenie Sądu Okręgowego, całość represji karnej wymierzonej oskarżonemu w niniejszej sprawie nie spełnia kryterium art. 438 pkt 4 kpk, tj. rażącej, niedającej się zaakceptować dysproporcji, która wymaga korekty zgodnie z kierunkiem zaskarżenia. Wszelkie argumenty skarżącego, dotyczące okoliczności łagodzących, jakie zaistniały w tej sprawie, przede wszystkim wartość mienia jakiego dotyczyło popełnione przez N. Ł. oszustwo, jak również jego dotychczasowej karalności, zostały należycie uwzględnione w rozstrzygnięciu o karze. obrońca określił we wniesionej apelacji, iż sprawa niniejsza i czyn z pkt I a/o jest pierwszym przestępstwem oskarżonego przeciwko mieniu, niemniej jednak w przedmiotowej sprawie nie mieliśmy do czynienia z jednostkowym skazaniem oskarżonego w przeszłości. W dacie wyrokowania w tej sprawie w karcie karnej oskarżonego figurowało 5 skazań (k. 266-266v). W sprawach III K 809/16 i II K 1035/17 wymierzono najłagodniejsze rodzajowo kary grzywny. Oskarżonego uprzednio dwukrotnie obdarzono dobrodziejstwem warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności (sprawy II K 832/14 i II K 342/15), z kolei karę 6 miesięcy bezwzględnego pozbawienia wolności ze sprawy II K 181/17 odbywał on w systemie dozoru elektronicznego. Wobec oskarżonego w sprawie II K 181/17 orzeczono dożywotni zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, a mimo tego, dwukrotnie w stosunkowo niewielkim odstępie czasowym (22 października 2019 r. i 27 listopada 2019 r.) zdecydował

się naruszyć ów zakaz, wykazując lekceważący stosunek do treści prawomocnego wyroku, w którym go orzeczono. Powyższe słusznie doprowadziło Sąd Rejonowy do przekonania o nieskuteczności stosowanych uprzednio wobec oskarżonego kar i środków karnych i w efekcie do konieczności sięgnięcia po najsurowszą karę izolacyjną pozbawienia wolności. Oskarżony w dacie czynów z aktu oskarżenia zdawał sobie sprawę ze swojej uprzedniej karalności, jak również z faktu posiadaniu na utrzymaniu niepracującej żony oraz dwójki małoletnich dzieci. Analogiczna uwaga dotyczy jego zobowiązań finansowych, w tym kredytu hipotecznego, którego rata wynosi ok. 2.600 zł. Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd I instancji, w rozstrzygnięciu o karze wymierzonej oskarżonemu w związku z niniejszym skazaniem w wystarczającym stopniu uwzględnił te okoliczności łagodzące, zaś dalsze złagodzenie orzeczenia o karze w wyroku reformatoryjnym z powyższych względów stanowiłoby nieuprawnioną pobłażliwość w stosunku do sprawcy wielokrotnie lekceważącego porządek prawny.

Wniosek

- o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przyjęcie, iż czyn oskarżonego N. Ł. opisany w pkt I aktu oskarżenia stanowi przypadek mniejszej wagi i na podstawie art. 286 § 3 kk wymierzenie kary ograniczenia wolności, oraz zawieszenie kary pozbawienia wolności za czyny opisane w art. 244 kk;

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwiążle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.	
Bezzasadność zarzutu warunkowała bezzasadność wniosku.	

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
1.	-----
Zwiążle o powodach uwzględnienia okoliczności	
-----	-----
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Zwiążle o powodach utrzymania w mocy	
Bezzasadność wniesionej apelacji i brak okoliczności podlegających uwzględnieniu z urzędu.	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
-----	-----
Zwiążle o powodach zmiany	
-----	-----

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia		
1.1.	-----	# art. 439 k.p.k.-----
Zwięźle o powodach uchylenia		
-----	-----	
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
-----	-----	
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
-----	-----	
4.1.	-----	# art. 454 § 1 k.p.k.-----
Zwięźle o powodach uchylenia		
-----	-----	
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
-----	-----	

5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
-----	-----	-----
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
II.	Rozstrzygnięcie odnośnie obciążenia oskarżonego opłatą oraz wydatkami postępowania odwoławczego uzasadniają przepisy art. 634 kpk w zw. z art. 627 kpk oraz art. 2 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 ust. 1 w zw. z art. 8 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (tekst jedn. Dz. U. z 1983 r., Nr 49, poz. 223 z późn. zm.).

7. PODPIS